

Üksteist aastat tagasi

Proloog

Dušš oli palju kuumem, kui Númi oli harjunud. Ta kuulus nende inimeste hulka, kes eelistavad hoiduda äärmustest – talle ei meeldinud ülearu võrtsine toit, meres ujumine, vali muusika, CrossFit, neonvärvid, vahutavad tekiilakokteilid ega ka miski muu, mis jäi väljapoole tema mugavustsooni. Sealhulgas ka stseenid. Ta vihkas stseene.

Kuid dušivesi ei olnud niivõrd kuum eksikombel. Ta oli ise lükanud temperatuuriregulaatorit punase poole nii palju kui julges. Ta võttis sellal, kui vesi soojenes, riided seljast ja viskas põrandale kuhja, nagu oleks ta taas viieteistkümnene. Ihualasti külmadele keraamilistele plaatidele astudes ta pea-aegu lootis, et kuuleb möödanikust hõikava ema häält, kes hüüab talle, et ta oma asjad põrandalt üles korjaks.

Dušikabiinist paistvad aurupilved andsid aimu, mis seal talle varuks on. Númi tegi südame kõvaks ja sööstis kõrve-tavtulistele veejugade alla. Mõne asjaga on parem kähku ühele poole saada ja aega polnud tal nagunii kuigi palju. Esialgu oli kuumus talumatu. Nahk muutus otsekohe sarlakpunaseks ja hakkas igalt poolt kipitama, kuid ta pidas vastu ja ebamugavustunne möödus peagi. Kui valu oli järele andnud, tundus selline keemisaisting mõnusana. Ta vajab seda.

Númi aetas lapiti peod vastu keraamiliste plaatidega kaetud seinu, kummardus ettepoole ja laskis kuumal veel oma pakitsevaid õlgu vemmeldada. Lihased ei valutanud treeningul

rassimisest nii, nagu see oleks olnud omal ajal – jooksmine ja võimlatriidud olid viimastel kuudel vajunud tagaplaanile koos paljude muude asjadega, mis olid olnud tema Mía-eelse elu osaks. Tütre saabumine tekitas tema vana ja uue eksistentsi vahele kuristiku, mille teisele kaldale jäi nii mõndagi – sport, murede puudumine, ületöötunnid, kaheksa tundi magamist, ainult keemilist puhastust taluvad rõivad, maratonpikkusega telekavaatamised ja üsnagi mitmed muud asjad, mille kohta Númi endale korrapäraselt meelde tuletas, et saab nendetagi läbi. Sest elu siinpoolel kaldal koos Míaga oli nii palju parem sellest, millest ta oli olnud sunnitud loobuma.

Ta pidi säärasest mõttest kinni hoidma. Kogu sellest praegusest jamast hoolimata ei tohtinud ta kurta. Toda hiljutist üürikest jõnksatust arvestamata oli elu tema ja Stebbi vastu hea olnud – neil oli uus maja, uus laps ja uus küpsus abielus. Kõik kolm nõudsid küll vaevanägemist, ent ei tohi ju loota, et sa saad midagi mitte millegi eest. Need nägelused Mía pärast tasuvad ennast tulevikus ära ja kui Stebbil on õigus, on see katsumus varsti seljataga. Maja välistööd olid samuti valmis saanud, ehitajad korjasid oma tööriistu kokku ja kuigi nad jäid sellega ajakavast mitu kuud maha, oli asi siiski tähistamist väärt. Stebbi väitel olid nad jõudmas ehitusettevõtjaga kokkuleppele ka tasu suhtes, ehkki Númil oli sellega seoses kahtlusi, mida ta püüdis eemale tõrjuda. Mõnikord on hea lubada endale veidi teostumatuna näivaid ootusi. Ta pidi nagunii taluma piisavalt palju muidki jamasid, mille hulka kuulus näiteks ülemuse torisemine tema isapuhkuse pärast, sest see langes õnnetul kombel kokku turgude kollapsiga. Ja nüüd veel kõik need stseenid.

Stebbi arvates ei saanud see draama enam palju kauem kesta. Númi polnud temaga küll päri, ent enesepettus on ju mõnusam valik. Ta pidas ka ilmaennustusi üksteisega võrreldes alati õigemaks uskuda kõige paremat nendest. Praegusel hetkel sobis Stebbi eneseusaldus talle palju paremini kui tema

enda pessimism. Pärís südamepõhjas ta siiski ei uskunud, et see kunagi lõpeb. Kahtlemata saavutavad nad viimaks küll mingisuguse kokkuleppe ehitajaga, ent Mía saaga lõpetamine võis nõuda veel palju aastaid.

Seda ei tohtinud lubada. Tema ja Stebbi pidid saama võimaluse hoolitseda tüdruku eest ise ja ilma kellegi sekkumiseta. Nad olid selleks rohkem kui võimelised.

Tänu põhjatule teabeallikale internetile oli suuri üllatusi olnud vähe. Keegi poleks saanud öelda, et nad ei olnud Mía saabumiseks ette valmistatud. Nad olid lugenud tema sündimisele eelnenud kuude jooksul süvenenult kõike, mida neil õnnestus hankida, kusjuures iseäranis hoolikalt kirjeldusi ja nõuandeid, mida jagasid samalaadses olukorras paarid ehk kahekesi last kasvatavad mehed ja kas siis seaduslikult või mitte asendusemasid kasutanud abielupaarid, kusjuures kõige rohkem abi oligi just nimelt nende viimaste jutust.

Ühtaegu lugesid nad sellega rahule jäämata ka kõike muud teadusartiklitest kuni lapsevanemate korrastamata ja enamasti teabevaeste blogipostitusteni, mis ulatusid naeruväärselt positiivsetest kuni ülepakutulult humoristlike ja otsestelt hirmutavateni.

Nad jätsid meelde viimase kui ühe asja, kui tahes kasutu see ei paistnud ka olevat. Nende teadmised muutusid lõpuks niivõrd entsüklopeedilisteks, et neile ei saanud enam tulla üllatusena miski, mis võis nende lapsega juhtuda – ei piimatalumatus, hammasteta sündimine, kõikvõimalikud kromosoomanomaaliad ja sünnidefektid, kõrvahädad, unehäired, kollatõbi, enneaegne sündimine, krooniline luksumine, ülitundlik nahk ega maosisu tagasivool ... Nad teadsid kõiki peamisi soovitusi nii nende kui ka arvutu hulga muude juhtumite puhuks.

Olla hästi informeeritud on siiski üks asi, aga seista nende küsimustega silmitsi tegelikus elus – mida nad olidki praegu veidi üle nelja kuu teinud – on midagi sootuks muud. Nad ei elanud küll enam pidevas kartuses lapsest ilma jääda või talle

kogemata viga teha, ent nad õppisid senimaani. Mía muutus nädalast nädalasse ja võib öelda, et nad olid alati täiesti kindlad selles, mida on vaja teha ... või vähemalt olid kuni eilseni. Kes teab, mida uut võib tuua homme päev? Tüdruk kasvas suuremaks, võttis kaalus juurde, oli kauem ärkvel ning naeratas ja naeris iseennast, neid mõlemat ja ümbritsevat maailma avastades. Ta hakkas ennast tajuma. Pidi siiski kuluma veel tükk aega, enne kui ta mõistab, et tema olukord erineb suurema osa teiste laste omast, nii et praegu oli tema jaoks kõik ühevõrra võõras ja uudne. Loodetavasti lubatakse tal ennast veel kaua – eelistatavalt igavesti – sedaviisi tunda.

Númi ajas ennast sirgu ja pühkis vee silmadest, siis aga haaras seebi ja määris kogu keha sellega kokku. Dušš lõputas vahu otsekohe maha, mistõttu ta käis endast kindluse mõttes veel teist ja kolmandatki korda seebiga üle. Korralik küürimine kulus talle marjaks ära, kuna ta lehkas lapse okse ja vedela kaka järele. Míal oli kõht korrast ära olnud ja tema oli tulejoonele sattunud. Internetigurud olid jätnud vahele selle osa, kus räägitakse, kuidas oleks kõige õigem toime tulla lendrelvaks muutuvate kehavedelikega.

Õnneks paistis, et Mía kõht on jälle korras, ja ta magas rahulikult õues lapsevankris. Númi kasutas ära võimaluse korraks duši alt läbi hüpata – ta oli kavatsenud teha seda kohe, kui tüdrukuke uinus. Ent ta oli hoopiski sunnitud taas kord välisuksel vaidluse maha pidama, endal nägu täis okset ja midagi veel hullemat. Ta püüdis nagu ikka olla mõistev ja viisakas, ent kaotas peagi kannatuse. Puudus võimalus minna kompromissile vaidluses, milles üks pool – tema ja Stebbi – ei kavatsenud tolligi järele anda. Kuid tõsiasi jäid seisnesid ju selles, et neil oligi õigus.

Ka juuksed ei olnud puhtalt pääsenud. Númi pani seebi käest ja otsis kobamisi üles šampooni. Tal ei olnud kuigi palju aega. Pikad ligunemised duši all oli veel üks asi, mis kuulus eelmise elu juurde. Käesalg riivas šampooni kõrval

seisvat veekindlat raadiot. Tänapäeval ta ei ümisenud enam ruttamata ennast pestes muusikale kaasa. Ta kuulatas hoopiski teraselt, kas valamukapil lebav beebimonitor on ikka vait, ja kiirustas kõigest väest.

Saatja asus Mía vankris. Númi sai tunda ennast suhteliselt pingevabalt seni, kuni ta midagi ei kuulnud. Ent kui tüdruk häälitsema hakkas, tähendas see, et ta on ärkamas. Siis oli Númil vähem kui kaks minutit selleks, et ennast kuivatada ja riidesse panna, trepist alla lipata ning välja terrassile joosta. Kui ta Míat selle aja peale sülle ei võta, hakkab tüdruk nutma, ja oli hämmastav, kuivõrd valju häält need tillukesed kopsud suutsid toota. See poleks ühelgi naabril kuulmata jäänud. Tüdrukut ootas ees helge tulevik ooperilauljannana – või siis õhuhäiresireenina.

Númi pigistas pudelist välja viimased šampoonitilgad ja hakkas pead pesema. Kui ta peanahka mudis, tilkus kõrvadesse vahutorte, mis need sulgesid. Või ei sulgenud siiski täielikult, sest just siis tabas ta ära beebimonitorist kostnud nõrgukese heli. Ta katkestas mudimise, tõmbas peoga üle näo, et vaht silmadest pühkida, hõõrus kõrvu ja jäi kuulama.

Seejärel ta tardus.

Monitorist läbi ragina kostvaid helisid ei tekitanud nuttev Mía. See oli teda ettevaatlikult kussutav inimhää. Kas oli võimalik, et tüdruk ärkas üles ja mõni naaber hüppas üle madala heki, et tema eest hoolt kanda? Kas need võisid olla naasnud ehitajad? Või maja taha tulnud postiljon? Númi jättis meelega kõrvale kõige tõenäolisema seletuse.

Tema tütar avaldas pudikeeles protesti. Seejärel ei kostnud enam midagi. Ei vaigistamist, nuttu ega raginaid. Aku oli kas tühjaks saanud või siis lülitas lapsevankri juures seisev inimene saatja välja.

Šampooniste juustega Númi kargas duši alt välja ning oleks oma kabuhirmus äärepealt libastunud ja märjale põrandale siruli lennanud. Heitnud hommikumantli veest tilkuvale

kehale, tormas ta kaht trepiastet korruga võttes alumisele korrusele, sööstis klaasukse juurde ja vaatas pingsalt läbi selle terrassile.

Prillid oli ta selle rutuga küll valamukapile jätnud, ent ta nägi, et lapsevankri kate on avatud ja ripub ühe rõhknööbi otsas selle kõrval. Númi kiikas vankris oleva valge vatiteki poole ja hingas vabamalt, kui eristas selle all lamava Mía piirooni ja silmas tüdruku mütsikest.

Tema šokk asendus kergendustunde ja seejärel raevuga. Need olid ilmselt mõned tobedad põngerjad. Pagana päralt, mida nad ometigi mõtlesid? Ta avas terrassile viiva ukse ja tundis mööda märgi jalgu ülespoole hiilivat külma. Pidanud vahet, et hommikumantlit kõvemini keha ümber tõmmata, laskis ta pilgul üle aia käia, kuid mingisugustest lastest polnud seal jälgegi.

Kuradima kurat. Küllap oleks turvalisem mitte jätta Míat edaspidi õue magama. Säärasel juhul jääks Númile küll päeval muude asjade tegemiseks veel vähem aega, sest tüdruk magas nagu islandlane ikka väljas värskes õhu käes palju paremini kui lastetoas.

Siis märkas Númi, et keegi on beebimonitoriga sehken-danud. See polnud enam seal, kuhu tema oli selle pannud. Antenn vahtis hoopiski välja vankri külje ja teki vahelt. Ta võttis seadme kätte. See oli välja lülitatud.

Númit läbis värin. Ta ei teadnud, kas see tuli külmast või tõsiasjast, et mingisugused lapsed on siin tema pisikesega toimetanud. Kahtlemata mõlemast. Ta otsustas Mía tuppä viia, kuigi liigutamine pidi tüdrukut kindla peale ärritama.

Ta keeras teki hellalt pealt ja lootis, et saab Mía teda äratamata majja kanda.

Tal kulus viiv või paar, et taibata, mida ta näeb. Lapsukese nägu oli hall ja pisikesed huuled pragunenud, pärani lahti silmad olid aga kuivad ega näinud midagi. Ta oli surnud.

Kuid see surnud laps ei olnud Mía.

Viis kuud tagasi

1. peatükk

Väike valge kirst ei paistnud kõikide nende lillede alt peaaegu väljagi. Pärgi ja kimpe oli väga mitmesugust värvi – roosaid, punaseid, valgeid ja kollaseid ning üks oli pandud kokku peamiselt rohelisest. Inimesed ei saanud oma lilledest koosnevaid austusavaldusi valides lähtuda tema tütre lemmikvärvist või lemmiklillest, sest Írise elu oli olnud liiga lühike selleks, et tal oleks jõudnud kujuneda nende asjade kohta mingisugune kindlam arvamus. Ja suure osa oma elust oli ta liiatigi mööda saatnud haiglapalatis. Tal olid küll olemas lemmiktoit pitsa, lemmikmaiustus jäätis ja lemmikloom panda. Oli ka kuus lemmiklaulu ja nendest koosneski esitusloend, mille isa oli talle teinud, ilma et oleks saanud sinna kunagi midagi lisada. Mitte et sellel oleks tähtsust olnud. Íris jäi täiesti rahule sellegagi, et kuulas neid laule üha uuesti roosade kiisukõrvadega kõrvaklappidega, mille vanavanemad talle jõuludeks kinkisid.

Peale nende oli Írisel olnud vähe asju, mida ta kalliks pidas, kui mitte arvestada kaisuloomakest, keda ta peaaegu kunagi sülest ei lasknud. See oli pisike pingviin, mis lebas nüüd kirstu tüdruku rinnal ristatud käte all.

Rõgnvalduri kõrval nuttis hääletult tema naine Aldís, kelle kaameid põski mööda alla nõrguvad pisarad tilkusid talle rinna. Kuigi kõik teised ja sealhulgas ka Aldíse abikaasa olid mustas, kandis tema värviküllast pluusi, millel olevad märjad plekid laienesid üha. Kui Rõgnvaldur leidis enne kiriku poole

teele asumist Aldíse nende voodil istumast, küsis ta, kas naine paneb selga tema kõrval lebanud musta kleidi. Kuid too üksnes istus ainiti tühjusse vaadates ja raputas pead. Nõnda siis Rõgnvaldur noogutas ja laskis tal tulla niisugusena, nagu ta oli, ehk rõivastes, mis olid tal seljas nende tütre surmaööl. Kui nad tookord koju jõudsid, võttis naine pluusi seljast, pani kotti ja torkas kappi. Rõgnvaldur ei hakanud midagi küsima, vaid lihtsalt oletas, et Aldís tahab omaenda viimse hingetõmbe tegemiseni säilitada tema kaisus lebanud Írise lõhna. Selleks ajaks oli tütar viibinud haiglas juba kaks nädalat ja isa meelest polnud tema magusast ja süütust aroomist enam alles peaaegu kübekestki. Selle oli asendanud haigla ravimite, desinfitseerimisvahendite ja haavasidemete lehest koosnev segu. Ees ootava surma rüve hais.

Kirikuõpetaja kuulutas, et nüüd laulavad nad ühe koraali, pöördus siis altari poole ja hakkas midagi näperdama.

Rõgnvaldur tundis äkitselt tahtmist püsti tõusta ja karjuma hakata. Koori vaikima sundida ja leinajad välja visata. Kuigi suurem osa kogudusest oli Írise surmast päris tõega löödud, ei olnud nende lein võrreldavgi sellega, mida elasid läbi tema vanemad. Tema ise ja Aldís olid nagu zombid. Nad liikusid, hingasid ja sõid, ilma et oleksid tundnud vajadust hapniku järele või söögiisu. Sõbrad ja perekonnaliikmed annetasid neile korrapäraselt toitu ja midagi muud nad ei pruukinudki. Rõgnvaldur oletas, et kui need varud otsa saavad, kuivavad nad kokku ja surevad. Inimesed pidid ju kunagi paratamatult nende toetamisest loobuma. Tema ja Aldís ei olnud käesoleval hetkel mõnusad seltsilised – nad küll vastasid, kui neid kõnetati, ent see oli ka kogu nende panus jutuaajamisele. Neil ei olnud midagi öelda. Ei olnud eile ega täna ega hakka olema ka homme. Tõenäoliselt enam mitte kunagi.

Laul jõudis lõpule ja õpetaja pöördus näoga koguduse poole. Kirikus valitses mõnda üksikut viisakat nuuskatust arvestamata vaikus. Rõgnvaldur ja Aldís ei püüdnudki enam

oma nuttu varjata. Rõgnvalduril endal ei olnudki tegelikult pisaraid järel, kuid naine halas avalikult ja ümbrusele tähelepanu pööramata.

Õpetaja hakkas kõnelema Írise elust. Ta oli tulnud nende korterisse, et matuste üksikasju läbi arutada ja oma järelehüüde jaoks informatsiooni hankida, aga nad ei saanud anda talle kuigi palju niidiotsi, sest nende tütar oli olnud ju kõigest kümnene. Vanematel polnud võimalik loetleda tema spordisaavutusi, neid klubisid, mille liige ta oli olnud, erinevaid kohti, kus ta oli elanud, ega ka tema eksamitulemusi. Ta ei kuulunud ühtegi klubisse, ei mänginud kunagi ainsatki sportmängu ega sooritanud oma elus mitte ühtki tõsisemat eksamit. Ta ei elanud isegi nii vanaks, et oleks pidanud juhi loa saamiseks liiklustesti tegema. Ainus asi, mille nad suutsid kogeledes välja öelda, oli see, et seitsmeselt diagnoositi tal leukeemia ja sealtmaalt alates saatis ta suure osa oma ajast mööda haiglas. Tema seisund näis paranevat seni, kuni allasurutud immuunsüsteem puutus kokku leetriviirusega. Hiljutise luuüdi siirdamise tõttu oli ta ilma jäänud lapsepõlves tehtud kaitsepookimiste tulemusena tekkinud immuunsusest ning viirusel kulus pelgalt kaks nädalat, et tema vaesest väikesest kehast jagu saada.

Írise kohta oleks muidugi olnud öelda rohkesti muidki asju, mis tema vanematele midagi tähendasid. Nende tütart ei määratlenud ju see, et ta viibis haiglas. Kuid kumbki nendest ei tahtnud oma mälestusi teistega jagada. Tema esimesed sammud, esimesed sõnad ja esimene naeratus ei olnud kellegi teise asi. Nagu ei olnud ka need liigutavad lookesed, mille külge nad alguses klammerdusid ja mida nad nuuksetega läbisegi teineteisele kordamööda meenutasid.

Kirikuõpetaja kõrvu ei jõudnud sellest midagi. Olles Írise elu puudutavad põhifaktid üles lugenud, jäid vanemad sõnalt istuma. Õnneks oli kohal Rõgnvalduri ämm, kes nende enda napist panusest tingitud tühikud täitis.

Rögnavaldur pani silmanurgast tähele, et Aldíse pea on norgu vajunud. Ta nägi naise poole pöördudes rasust juukse-
lahku. Tema enda seisund oli samasugune. Ta oli küll pannud
selga musta ülikonna, mille vanemad talle selleks puhuks
ostsid, kuid selleks, et duši alt läbi käia, habet ajada või
pead pesta, tal enam jõudu ei jätkunud. Väljanägemine ega
teiste inimeste arvamused ei tähendanud talle enam midagi.
Tähtsust omas ainult üks asi. Ja see ei olnud ilus. Kui ta seda
õpetajaga jagab, kihutatakse ta tõenäoliselt jalahoopidega
kirikust välja. Ja ega ta oleks sellest hoolinudki.

Õpetaja lõpetas ja koor võttis otsa taas enda kätte. Veel
üks tavapärane matuselaul, mida lauljad oleksid vajaduse
korral kahtlemata osanud ka tagurpidi ette leelutada. Rög-
navaldurit ja Aldíst oli kutsutud ise muusikat valima – näiteks
Írisele meeldinud viise –, kuid Rögnavaldur ütles pakkumisest
kähku ära ja sundis vaikima ka seda esitusloendit maini-
nud ämma. Need kuus laulu ei olnud ju kirjutatud matuste
puhuks. Need olid loodud selleks, et panna inimesi naeratama
ja kaasa laulma. Ja ta ei olnud kindel, kas ta on ikka suuteline
kuulma tütre lemmiklaule, mida lastakse kõlada tema kirstu
juures. Ta lükkas ka tagasi ettepaneku lugeda kirikus ette
tütre auhinnatud luuletus. Ämm oli õpetajale teatanud, et
Íris oli üks Reykjavíki linnaraamatukogu korraldatud laste
luulevõistluse neljast võitjast. Luuletuse kirjutas ta pärast
luuüdi siirdamist, kui näis, et kõik läheb ülesmäge. Ta loet-
les selles kõiki neid asju, mida ta kavatses teha, kui on jõu
tagasi saanud. Matusetalituse puhuks kohatumat teksti oleks
olnud raske endale ettegi kujutada. Aldís nõustus temaga,
kuigi sõnades ta seda ei väljendanud. Ta lihtsalt murdus ja
hakkas nutma. Pisarad jooksid ka siis veel, kui kirikuõpetaja
jõudis viimaks otsusele, et tal on nüüd piisavalt materjali, ja
nendega hüvasti jättis.

Aldíse õlad vappusid praegu samamoodi nagu tollal. Tema
nuuksed muutusid ägedamaks ja panid pesemata juuksed

värisema. See läks Rõgnvaldurile südamesse ning ta surus hambad kokku, et tõrjuda tagasi meeleheitlikult väljapääsu otsivat karjatust. Mitte et ta oleks tahtnud kogudust säästa. Ta lihtsalt kartis, et kui ta korra juba kisendama hakkab, siis ei saa ta enam pidama.

Rõgnvaldur sulges silmad ja mööda tema põski veeres alla kaks rasket pisarat. Ta ei andnud endale siiski luba kogu südamest nutma puhkeda, vaid nuhutas kõvasti nina ja ajas selja sirgu. Ta ei tohi murduda. Ta peab Aldíse jaoks olemas olema. Ta tahtis pakkuda naisele toetavat kätt, kui nad lilledega kaetud kirstu järel kirikust välja kõnnivad, kuid ise toetamist vajades ei saaks ta seda ju teha. Ta pidi täna tugev olema. Ta pidi homme tugev olema. Ja ka ülehommel. Elu kihutab edasi nagu halastamatu hiigelvanker, mis ei hooli põrmugi nendest, kes on tema teele jäänud ja keda ta pigem surnult kui elusana kaasa lohistab. Nagu teda ennast ja tema naist.

Kohe Írise surmast saadik oli ta püüdnud leina tagasi tõrjuda lakkamatu peamurdmisega selle üle, kes võis nende tütre nakatada. Ükski muu mõte ei andnud nii häid tulemusi. Rõgnvaldur pöördus pikal pingil, et tuubil täis kirikut uurida. Kui ta pingsalt inimeste nägusid silmitses, lõi suurem osa nendest pilgu maha. Kohal olid nii lähedased kui ka kaugemad sugulased, sõbrad ja tuttavad, mõned töökaaslased, üksikud haiglatöötajad ja naabrid ning siin-seal märkas ta ka nägusid, kes tundusid tuttavad, ent keda ta täpsemalt ei osanud paika panna. Ta oletas, et need seal tagapool, kelle nägusid ta ei näinud, on läbilõikeliselt samasugune inimeste valim. Oli igati võimalik, et süüdlane varjas ennast nende hulgas, kes täna siin istusid. Nii väga paljude inimestega tema tütar ju ometi ka kokku ei puutunud.

Aldís nuuksatas ja Rõgnvaldur keeras näo taas ettepoole. Ta oli seda tehes kindel, et tema taga istuvad inimesed ohkasid kõik kergendusest. Ükski nendest ei tahtnud äsja lapsest

ilma jäänud isale silma vaadata. Kõige suuremat kergendust pidi tundma too nakkusekandja – kui see inimene üldse siin oligi.

Haiglast ei olnud tal võimalik saada mitte mingisugust informatsiooni. Kui tütar leetritega sinna sisse võeti, esitas Rõgnvaldur erinevatele töötajatele ühe ja sellesama küsimuse. Kõik vastused olid ühesugused. Käesoleval hetkel ei ole teada, et Islandil veel keegi leetreid põeks. Terviseametisse on jõudnud ainult üks teade, kuid see tuli välismaalt ega ole arvatavasti usaldusväärne. Tegemist on haigushüvitise saamise taotlusega riigist lahkunud võõrtöoliselt. Ta väidab, et haigestus Islandil viibimise ajal leetritesse. Selle informatsiooni Rõgnvaldurile edastanud arst lisas, et kõnealune juhtum jäeti käsitlemata kui kelmus hüvitise saamise eesmärgil.

Terviseametis jooksis ta otsekui peaga vastu müüri. Talle teatati, et nakkusjuhtumit küll uuritakse, aga tulemusi ei jagata temaga isegi juhul, kui tehakse kindlaks, kust nakkus pärines. Ükski uurimisasutus ei teata ei talle ega tema abikaasale nakatunud ja nende tütre tapnud inimese nime. See sai selgeks siis, kui tervisameti esindaja tuli temalt ja Aldíselt tunnistust võtma. Jutuajamine oli ühepoolne – esindaja esitas küsimusi ja nende ülesanne oli vastata.

Kui Íris suri, võttis Rõgnvaldur istet oma arvuti taga. Asjakohase teabe leidmine ei nõudnud temalt kuigi palju aega. Leetreid põhjustab äärmiselt nakkav viirus, mis levib õhus vedelikupiiskadega ning koguneb ohvri ninaõõnde ja kõrisse. Kui nakatunud inimene aevastab või köhib, võib peremeheta viirus pidada pindadel või suletud ruumi õhus vastu kuni kaks tundi. Nädal kuni kaks pärest nakatumist immuunkaitseta inimene haigestub. Kolme kuni viie päeva järel tekib nahale lööve. Neli päeva enne lööbe tekkimist omandab viirusekandja võime nakatada teisi inimesi, jäädes nakatamisohtlikuks ühtekokku kaheksaks päevaks,

Need andmed sobisid kenasti selle ajavahemikuga, mille

kohta too terviseameti mees esitas suurema osa oma küsimustest. Kus nad Írisega kahe nädala jooksul enne haigestumist käisid ja kellega ta kohtus? Nad tuletasid seda aega meelde ja andsid aru kõigest, mis neile meenus, ehkki nad ei liikunud kuigi palju ringi, sest Írist tuli kaitsta. Nad külastasid üht temaga ühevanust sugulast, kuid seal ei olnud keegi haige. Nad käisid lühikesel jalutuskäigul mere ääres, ent ei kohtunud kellegagi, kes oleks aevastanud või mõnel muul viisil kahtlane välja näinud. Nad olid kohalikul mänguväljakul, aga seal ei viibinud sellal ühtki teist last, sest nad olid koolis või lasteaias. Kaks korda viisid nad ta haiglasse läbivaatus-tele, kuid teda hoiti seal teistest patsientidest eraldi. Lisaks sellele läksid nad paaril korral autoga sõitma, ostsid jäätist ja nautisid merele või mägedele avanevaid vaateid. Rohkem ei mäletanud nad midagi, sest Írise ravijärgne elu koosneski pingutustest hoidumisest ja ettevaatlik olemisest. Tütar ei käinud nendega kaasas kauplustes, kinos, teatris, ujulas ega ühelgi spordivõistlusel. Tema immuunsüsteem oli kahjustatud ja seetõttu tuli teda kaitsta nii palju kui võimalik.

Neile ei tulnud pähe midagi, millega oleks olnud võimalik selgitada, kuidas tüdruk nakatus. Vähemalt senimaani ei tulnud. Võib-olla ei tulegi. Võib-olla oli viirusekandjaks mõni turist, kes lahkus riigist veel enne, kui oli silmanähtavalt tõbiseks jäänud. Kui mitte võtta arvesse, et nad ei sattunud kokku ühegi turistiga. Ega välismaalasest töölisega. Ei nende kortermajas ega muudes kohtades, kus Íris viibis, ei toimunud mingeid ehitustöid.

Kirikuõpetaja luges meeisapalvet, ent Rõgnvaldur ei kuulnud seda. Talle meenusid Írise sündimine ja see hetk, kui laps asetati kurnatud ema kätele. Ta oli üleni kleepuv ja verine ning mähitud millessegi valgesse, tema käed olid rusikasse pigistatud, suu ammuli ja silmad kõvasti kinni pigistatud. Nii tema kui ka Aldís nutsid, aga tollased pisarad olid sootuks erinevad nendest, mida nad praegu valasid.

Ta mäletas jõulist vastutustunnet ja tõotust, mille ta endale andis – ta lubas, et kuni tema veel elab ja hingab, ei juhtu ei ema ega lapsega midagi halba. Ammuigatsetud laps oli pärast eelmiste aastate kohutavaid katsumusi viimaks ometi kohale jõudnud. Ta kavatses päris tõega teha kõike, mida ta suudab, et tagada tütrele muretu elu. Aga näed sa, mis juhtus – ta vedas tüdrukut alt just nimelt selles, mis tõepoolest midagi tähendas.

Veel üks koraal. Siis võttis õpetaja taas järje enda kätte. Ta kandis ette tavapärase teksti, mis pidi tähistama lõppu ja uue algust. Need olid sünged sõnad sellele, kes ei olnud usklik ega uskunud kolmandat rida:

*Tõesti, sa oled põrm
ja pead jälle põrmuks saama
ja põrmust tõused sa üles!*

Rõgnvaldur ei nutnud. Ta tundis hoopiski rusikana südant pigistavat ohjeldamatut raevuhoogu. Ta ei tohtinud seda niiviisi jätta. Ta tahtis kättemaksu. See oli ainus asi, millel oli nüüd mingisugunegi tähtsus. Kui kättemaks on teoks tehtud, ei hooli ta enam põrmugi sellest, mis juhtub tema endaga.